

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

23 8 desbr. 47.
XXXXXXXXXX
Filestredet 10

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX 41 65 ll.

Herrer Statsadvokater i Oslo.

Ad efterforskning mot direktør Johan Faye.

Jeg henviser til min skrivelse til Dem av 21 juli d.å., som jeg herved skal supplere.

Faye har på et tidligere stadium av saksbehandlingen ment, at der vilde foreligge tilstrekkelige momenter til siktelsens frafallelse uten at han behøvde å påberppe sitt forhold til hemmelige organisasjoner, når politiet fikk fremskaffet de nødvendige momenter til sakens belysning. Dette gjelder vesentlig følgende punkter:

1. At de båter, som i okkupasjonstiden blev bygget ved Soons og andre verfter var av minimal krigsverdi særlig sammenlignet med de motortorpedobåter, som tyskerne ønsket bygget, og som de må antas å ville ha bygget, om de hadde overtatt ledelsen. Ingen av de leverte båter var armerte. De kunde ikke anvendes til angrep eller forsvar.

Jeg har fått uttalelser herom fra

1. Sjøfartens overkommando (Bil 1.)
2. Kommandør Gottwaldt. (Bil.2.)
3. Kommandørkaptein Chr. Meyer. (Bil.3).

2) At byggesummen for de i de 5 okkupasjonsår ved Soon verft byggede båter var gjennemsnittlig mindre end verdien av, hvad der blev bygget i 1938.

Bil. 4. Fayes redegjørelse. *K.*

3. At de båter som blev bygget for og levert tyskerne, forhindret at forhåndenværende norske båter i privat eie, som kunde tjene samme formål, blev rekvirert.

Bil. 5. Fayes utredning herom.

4. At Faye vilde ha tjent det mangedobbelte beløp, hvis han ifølge tyskernes ønske og påtrykk hadde bygget motortorpedobåter (efter de tegninger, de hadde funnet på Marinens kontor tillikemed planer og binnende tilbud eller efter tegninger, som tyskerne senere kom med til betydelig større båter, såkaldte E-båter, som de forlangte bygget på Soen verft.) Eller om han

hadde bygget mest mulig og ikke minst mulig av de småbåter, som blev levert. Profitbegjær har ikke vært hans drivfjær.

Bilag 6.

5. At der i hele okkupasjonstiden kun blev bygget én båt, der kunde kalles krigsfartøy, nemlig en såkalt torpedofangbåt. Dens byggetid var på grunn av en mengde "uhell" og andre forsinkelser utstrakt over 3 år og 8 måneder og den stod ennå på beddingen ved kapitulasjonen, *hvorfor den blev overført av den norske marin.*

6. At hans beveggrund til overtagelse av fordelingen av båtbygningsordres til en rekke betydelige norske verfter var den samme som for hans forbliven som leder av Soon Slip og Båtbyggeri: I størst mulig utstrekning å hindre bygging av krigsviktige båter for tyskerne og ellers begrense leveringsmønten. Dette lykkedes helt ut. *Dette var etter ordre fra tyskerne og påtrykk av Ludvig og Sindre.*

7. En lang rekke sabotasjehandlinger og kunstig frembragte forsinkelser med bygging og levering av det, som blev produsert ved Soon Verft.

Bilag: Fayes redegjørelse. dat. 19/10 1947.

8. Rapport fra *Sindre* Georg *son Kvern* Kverne levert til det norske Rettskontor i Stockholm sommeren 1944 angående Fayes forhold. Er den skaffet tilveie ?

9. At virksomheten ved verftene under Fayes ledelse var billige av engelske og hemmelige norske myndigheter fremgår av det faktum, at der ikke forekom noen ødeleggelse ved sprengning eller bombing ved noen av verftene utenom hvad Faye selv presterte de av (ødeleggelse av den største slip, av reservedeler til motorer m.v.).

10. Den pådømte sak mot direktør ved Knaben Gruber Severin Sverre synes å være analog med Fayes sak. Sverre blev frifunnet av Lagmannsretten, fordi han hadde ledet bedriften etter den på at tyskerne skulde ha minst mulig nytte av gruberne.

11. Fayes virksomhet under okkupasjonstiden medførte stor personlig risiko for ham: livet som innsats. Han fikk skriftlig meddelelse fra tyskerne, at han med sit hode var ansvarlig for loyalt arbeide for dem. Han blev anmeldt til Gestapo for å føre tyskerne bak lyset, kom for krigsrett, men slapp fra det ved hjelp av en tysker, Reichert, som tilhørte en hemmelig anti-Hitlerisk gruppe. *(Reichert var medlem)*

12. Det er ytterst usannsynlig, at Faye, som helt fra 1933 viste absolutt avsky for Hitlersystemet både i Tyskland og Norge og på den annen side sterk sympati for England, efter

v. Denne sak er sett av Sindre og Jakob Kvern

tyskernes skjendige overfall på Norge, pludselig skulde gå inn for den oppgave å fremme tyske interesser. I denne forbindelse kan nevnes at han i 1933 trakk seg tilbake fra Norges Handels- og Sjøfartstidende på grunn av dettes holdning overfor N.S. og at han i 1939 under Englands krig mot Tyskland gjorde England en verdifull tjeneste ved å gi meddelelse om nyeste tyske hemmelige våpen (magnetiske miner) og forsvarsmidler derimot.

13. Blandt de av politiet foreslåtte tiltaleposter er også en, gående ut på, at Faye etter 9 april skal ha gjort anstrengelser for å få den kjente skibskonstruktør Knud Reimers i Stockholm knyttet til verftet. Forholdet var tvertimot: Der var før 9. april fast avtale med Reimers, at han skulde tiltre 15 april 1940 for å assistere ved den planlagte bygging av motortorpedobåter, og Reimers hadde sagt opp sin ~~stikk~~ leilighet og forberedt seg på å komme. Men avtalen bortfalt ved begivenhetene 9. april, og kom selvsagt ikke mere på tale, da Fayes plan gikk ut på ikke å bygge slike båter.

14. Det av politiet fremskaffede bevismateriale mot Faye er vesentlig uttalelser fra diverse personer, gående ut på den oppfatning, at Fayes virksomhet var diktert av profitbegjær. Der er også tilveiebragt brev fra Faye hvori nevnes, at der er penger å tjene på tyskerne. Alt dette har imidlertid sin naturlige forklaring For å kunne fremme sin plan og av selvopholdsesdrift måtte Faye omgjerde beveggrunnen til sin virksomhet med den største hemmeligholdelse. Han måtte inngi tyskerne den tro at han gjorde hvad han evnet for å fremme arbeidet for dem. Han meddelte ikke lederne av de av ham kontrollerte bedrifter, heller ikke sine funksjonærer eller arbeidere eller noen annen, hvad der i virkeligheten tilsiktedes med hans virksomhet, og det er lett å forstå at han fikk opinionen mot seg. De/ tok ham som en mann i bevisstheten om at han gjorde sin plikt mot Norge, men vidneforklaringene har tatt farve av denne opinion.

Under trykket av den langvarige og som det synes temmelig stillestående efterforskning, av økonomiske vanskeligheter med alle sine eiendele beslaglagt, bekymring for verftet og dets fremtid under den nuværende ledelse og ned-satt helse efter mishandling på Ilebu har Faye overvunnet sine tidligere betenkligheter ved å skyte seg inn under den norsk-

engelske motstandsgruppe etter hvis pålegg og kontroll Fayes virksomhet foregikk fra først til sist. Fayes nærmeste kontakt i gruppen var herr Sundøe, som har avgitt en lengre uttalelse, oversendt Dem. Gruppens navn holdes hemmelig, men kan meddeles Dem konfidensielt, likeså navn på den overordnede engelske gruppe under British Securitz. Videre har jeg - likeledes konfidensielt - uttalelser fra den herre i Stockholm som mottok alle båttegningerne fra Faye og meddelt dem videre til den brittiske militærattasjé i Stockholm, og senere en uttalelse fra denne (nu i London). Da alt dette sistnevnte er meg meddelt konfidensielt (dog med den forutsetning at det kan benyttes til Fayes rettferdiggjørelse) kan jeg ikke vedlegge det til innlemmelse i sakens dokumenter, men kan forevise det for påtalemyndigheten.

Efter å ha anvendt et inngående arbeide på denne sak har jeg funnet, at den nu foreligger oplyst slik, at der ikke kan være rimelig grunn til at siktelsen opprettholdes. Jeg håper at påtalemyndigheten snarest mulig tar standpunkt til spørsmålet om henleggelse. Herr Faye lider økonomisk og sjelelig for hver dag som går under siktelse og beslagleggelse.

Ærbødigst

Wim Ericsson